

ผลการวิจัย และอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาความรู้ ทักษะ และการใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ ต่อระบบข้อมูลข่าวสารสาธาณชน ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ในจังหวัดลพบุรี จำนวน 324 คน จาก 128 สถานีอนามัย (10 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ) จากการตอบแบบสอบถามระหว่าง วันที่ 1 ธันวาคม 2539 ถึง 29 กุมภาพันธ์ 2540 นั้น พบว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 288 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.89 เป็นฉบับที่มีคำตอบสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน 277 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 85.49 ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิจัยและรายงานผลการวิจัย ออกเป็น 6 หมวด ดังนี้

- หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถานีอนามัย คือ จำนวนบุคลากร, จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ และระบบการติดต่อสื่อสาร
- หมวดที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย คือ ลักษณะทางด้านประชากร ได้แก่ อายุ , เพศ ลักษณะทางด้านสังคม ได้แก่ ระดับการศึกษาเมื่อเข้ารับราชการ และ ระดับการศึกษาในปัจจุบัน, ตำแหน่งทางการบริหาร, ระยะเวลาในการปฏิบัติราชการ และการผ่านการอบรมในหลักสูตรคอมพิวเตอร์
- หมวดที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับไมโครคอมพิวเตอร์ (Hardware, DOS และระบบข้อมูลข่าวสาร สาธาณชน)
- หมวดที่ 4 ทักษะต่อการนำไมโครคอมพิวเตอร์ มาใช้ในระบบข้อมูลข่าวสารสาธาณชน ระดับสถานีอนามัย ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ในจังหวัดลพบุรี
- หมวดที่ 5 การใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ (Hardware & Software) ขึ้นพื้นฐาน และต่อ ระบบข้อมูลข่าวสารสาธาณชน ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ในจังหวัดลพบุรี
- หมวดที่ 6 ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางด้านประชากร, ทางด้านสังคม และปัจจัย สัมพันธ์ กับค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องไมโครคอมพิวเตอร์ (Hardware, DOS และระบบข้อมูลข่าวสารสาธาณชน) ,ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะต่อการนำ ไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้กับระบบข้อมูลข่าวสารสาธาณชน และการใช้งาน ไมโครคอมพิวเตอร์ ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถานีนอนามัย

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย ในจังหวัดลพบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวนทั้งหมด	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
เมือง	67	55 (19.9)	82.1
บ้านหมี่	52	48 (17.3)	92.3
พัฒนานิคม	31	28 (10.1)	90.3
ชัยบาดาล	44	36 (13.0)	81.8
ท่าม่วง	27	19 (6.9)	70.4
โคกสำโรง	32	24 (8.7)	75.0
สระโบสถ์	11	11 (4.0)	100.0
ท่าหลวง	14	14 (5.0)	100.0
ลำสนธิ	14	13 (4.7)	92.9
โคกเจริญ	15	12 (4.3)	80.0
หนองม่วง	17	17 (6.1)	100.0
รวม	324	277 *(100.0)	85.5

* ค่าที่คิดเป็นร้อยละ เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

จากตารางที่ 4.1 พบว่ามีเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย ที่ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 85.5 เมื่อจำแนกเป็นรายอำเภอ พบว่าอำเภอที่มีแบบสอบถามตอบกลับมากที่สุด คือ สระโบสถ์ ท่าหลวง และกิ่งอำเภอหนองม่วง รองมาคือ ลำสนธิ และบ้านหมี่ อำเภอที่พบว่า มีแบบสอบถามตอบกลับน้อยที่สุดคือ อำเภอท่าม่วง คิดเป็นร้อยละ 70.4

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานื่อนามัย ในจังหวัดชลบุรี ที่มีเครื่อง ไมโครคอมพิวเตอร์ และระบบการติดต่อสื่อสาร

เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ และระบบการติดต่อสื่อสาร	จำนวน (แห่ง) n = 128	ร้อยละ
ที่ไม่มีเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์	122	95.3
ที่มีเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์	6	4.7
เป็นของสถานื่อนามัย (เงินบริจาค)	4	3.1
เป็นของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	*2	1.6
ที่ไม่มีระบบการติดต่อสื่อสาร (เฉพาะวิทยุสื่อสาร และโทรศัพท์ประจำที่)	23	18.0
ที่มีระบบการติดต่อสื่อสาร (เฉพาะวิทยุสื่อสาร และโทรศัพท์ประจำที่)	105	82.0
วิทยุสื่อสารแบบตั้งโต๊ะ	67	52.3
วิทยุสื่อสารแบบมือถือ	45	35.2
โทรศัพท์ประจำที่	6	4.7
โทรศัพท์มือถือ	*7	5.5
เพจเจอร์	*1	0.8

* เป็นของเจ้าหน้าที่สถานื่อนามัย

จากตารางที่ 4.2 พบว่ามี สถานื่อนามัยที่มีเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ใช้ ร้อยละ 4.7 ในจำนวนนี้ 2 เครื่องซึ่งเป็นของเจ้าหน้าที่ที่นำมาใช้งานบนสถานื่อนามัย สำหรับระบบการติดต่อสื่อสารพบว่า วิทยุสื่อสารแบบตั้งโต๊ะจะพบมากที่สุด คือร้อยละ 52.3 รองมาคือ วิทยุสื่อสารแบบมือถือ ร้อยละ 35.2 โทรศัพท์มือถือ, โทรศัพท์ประจำที่ และเพจเจอร์ตามลำดับ พบว่ามีสถานื่อนามัยที่ไม่มีระบบการติดต่อสื่อสาร คือ วิทยุสื่อสารและโทรศัพท์ประจำที่ คิดเป็นร้อยละ 18.0

หมวดที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย ในจังหวัดลพบุรี
จำแนกตามลักษณะตัวแปร

ลักษณะตัวแปร	เพศ					
	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพสมรส						
สมรส	51	48.2	114	66.7	165	59.6
โสด	50	47.2	48	28.1	98	35.4
หม้าย	1	0.9	3	1.8	4	1.4
หย่า	3	2.8	5	2.9	8	2.9
แยก	1	0.9	1	0.5	2	0.7
รวม	106	100.0	171	100.0	277	100.0
	*(38.3)		*(61.7)			

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลักษณะตัวแปร	เพศ						
	ชาย		หญิง		รวม		
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
กลุ่มอายุ (ปี)							
19 - 24	33	31.1	30	17.5	63	22.7	
25 - 29	16	15.1	35	20.5	51	18.4	
30 - 34	25	23.6	53	31.0	78	28.2	
35 - 39	13	12.3	25	14.6	38	13.7	
40 - 44	10	9.4	7	4.1	17	6.2	
45 - 49	1	0.9	11	6.4	12	4.3	
50 - 56	8	7.6	10	5.9	18	6.5	
รวม	106	100.0	171	100.0	277	100.0	
		*(38.3)		*(61.7)			
Mean =	31.92 ปี	SD =	8.61	Max. =	56	Min. =	19

* เมื่อเปรียบจากจำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม

จากตารางที่ 4.3 พบว่าเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ เป็นเพศหญิงร้อยละ 61.7 และเป็นเพศชายร้อยละ 38.3 คิดเป็นอัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิงเท่ากับ 1:1.6 ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 59.6 รองลงมาคือ โสด ร้อยละ 35.4 หย่า, หม้าย และ แยก ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มเพศหญิง พบว่า เป็นผู้สมรสแล้วมากที่สุด คือร้อยละ 66.7 รองมาคือ โสด ร้อยละ 28.1 ในกลุ่มเพศชาย พบว่าจำนวนผู้ที่สมรสแล้วและผู้ที่เป็โสด มีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 48.2 และ 47.2 ตามลำดับ อายุสูงสุดที่พบคือ 56 ปี ต่ำสุดคือ 19 ปี กลุ่มอายุที่พบมากที่สุด คือ 30 - 34 ปี พบร้อยละ 28.2 โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 32 ปี

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย ในจังหวัดลพบุรี
จำแนกตามวุฒิการศึกษาชั้นพื้นฐานเมื่อบรรจุเข้ารับราชการ (หลักสูตร)
และหน้าที่ความรับผิดชอบ

วุฒิการศึกษา (หลักสูตร)	หน้าที่ความรับผิดชอบ					
	หัวหน้าสถานีนอนามัย		ไม่ใช่หัวหน้า		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พนักงานอนามัย	43	46.2	65	35.3	108	39.0
ผดุงครรภ์	44	47.3	106	57.6	150	54.2
พยาบาลเทคนิค	2	2.2	8	4.4	10	3.6
ทันตภิบาล	0	0.0	4	2.2	4	1.4
ผู้ช่วยพยาบาล	4	4.3	1	0.5	5	1.8
รวม	93	100.0	184	100.0	277	100.0
		*(72.7)		*(93.9)		

* ร้อยละเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนเฉพาะกลุ่ม

จากตารางที่ 4.4 พบว่ากลุ่มที่มีการตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือกลุ่มผู้ที่ไม่ใช่หัวหน้าสถานีนอนามัย พบร้อยละ 93.9 เมื่อเปรียบเทียบกับเฉพาะกลุ่มที่ไม่ใช่หัวหน้าสถานีนอนามัย การศึกษา พบว่าส่วนใหญ่จบการศึกษาเบื้องต้นในหลักสูตรผดุงครรภ์ ร้อยละ 54.2 รองลงมาคือ หลักสูตรพนักงานอนามัย ร้อยละ 39.0 พบน้อยที่สุดคือ หลักสูตรทันตภิบาล ร้อยละ 1.4 โดยพบว่าผู้ที่จบในหลักสูตรผดุงครรภ์ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานีนอนามัยมากที่สุด คือร้อยละ 47.3 รองมาคือพนักงานอนามัย ร้อยละ 46.2

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย ในจังหวัดลพบุรี
จำแนกตามวุฒิการศึกษาเมื่อแรกบรรจุเข้ารับราชการ และวุฒิการศึกษา
ในปัจจุบัน

วุฒิการศึกษาเมื่อแรกบรรจุ เข้ารับราชการ	วุฒิการศึกษาในปัจจุบัน					
	ปริญญาตรี		ต่ำกว่าปริญญาตรี		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พนักงานอนามัย	30	39.0	78	39.0	108	39.0
ผดุงครรภ์	45	58.4	105	52.5	150	54.2
พยาบาลเทคนิค	1	1.3	9	4.5	10	3.6
ทันตภิบาล	0	0.0	4	2.0	4	1.4
ผู้ช่วยพยาบาล	1	1.3	4	2.0	5	1.8
รวม	77	100.0	200	100.0	277	100.0
		*(27.8)		*(72.2)		

* เมื่อเปรียบจากจำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม

จากตารางที่ 4.5 พบว่าเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.2 ระดับการศึกษาเมื่อแรกบรรจุ (หลักสูตร) ที่พบมากที่สุดคือ หลักสูตรผดุงครรภ์ คิดเป็นร้อยละ 54.2 และพบว่าผู้ที่จบหลักสูตรผดุงครรภ์ จะมีการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คือร้อยละ 58.4 รองมาคือหลักสูตรพนักงานอนามัย ร้อยละ 39

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย ในจังหวัดลพบุรี
จำแนกตามระดับการศึกษาต่อเนื่อง จากวุฒิการศึกษาเดิมเมื่อแรกบรรจุ

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้ศึกษาต่อ	99	35.8
กำลังศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	7	2.5
ปริญญาตรี	87	31.4
สำเร็จการศึกษาแล้ว		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	7	2.5
ปริญญาตรี	77	27.8
รวม	277	100.0

จากตารางที่ 4.6 พบว่าเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานประจำสถานีนอนามัย ส่วนมากได้มี
การศึกษาต่อเนื่อง ทั้งวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับปริญญาตรี รวมคิดเป็นร้อยละ 64.2 เมื่อแยกเป็น
ระดับการศึกษาพบว่า มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 59.2 ในจำนวนนี้เป็นผู้ที่สำเร็จ
การศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 27.8 เมื่อคิดเป็นอัตราส่วนระหว่างผู้ที่ไม่มีการศึกษาต่อกับผู้ที่ศึกษา
ต่อเนื่องจากวุฒิการศึกษาเมื่อแรกบรรจุ จะเท่ากับ 1:1.8

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย ในจังหวัดลพบุรี
จำแนกตามหน้าที่ความรับผิดชอบ และระยะเวลาในการปฏิบัติราชการ
ตั้งแต่เริ่มบรรจุเข้ารับราชการ

ระยะเวลา (ปี)	หน้าที่ความรับผิดชอบ					
	หัวหน้าสถานีนอนามัย		ไม่ใช่หัวหน้า		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตั้งแต่เริ่มบรรจุเข้ารับราชการ						
1 - 5	2	2.2	72	39.1	74	26.7
6 - 10	11	11.8	78	42.4	89	32.1
11 - 15	20	21.5	20	10.9	40	14.4
16 - 20	24	25.8	14	7.6	38	13.7
21 - 43	36	38.7	0	0.0	36	13.0
รวม	93	100.0	184	100.0	277	100.0
Mean = 10.94 ปี	SD = 7.77	Max. = 43	Min. = 1			

จากตารางที่ 4.7 พบว่าเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย มีระยะเวลาปฏิบัติราชการเฉลี่ย 11 ปี ระยะเวลาที่ปฏิบัติราชการสูงสุด 43 ปี ต่ำสุด 1 ปี ช่วงระยะเวลาที่พบมากที่สุด คือ 6 - 10 ปี พบร้อยละ 32.1 รองมาคือ 1 - 5 ปี พบร้อยละ 26.7 พบน้อยที่สุดคือ 21 - 43 ปี พบร้อยละ 13 เมื่อพิจารณาตามหน้าที่ความรับผิดชอบ พบว่า ในกลุ่มหัวหน้าสถานีนอนามัยที่มีระยะเวลาการทำงานมากกว่า 20 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 38.7 กลุ่มบุคลากรที่ไม่ใช่หัวหน้าสถานีนอนามัย พบว่าจำนวนที่มีระยะเวลาการทำงาน 6-10 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 42.4 เมื่อพิจารณาในกลุ่มของหัวหน้าสถานีนอนามัย พบว่า ร้อยละ 86 จะมีระยะเวลาการทำงานมากกว่า 11 ปี ในกลุ่มที่ไม่ใช่หัวหน้าสถานีนอนามัย พบว่าร้อยละ 81.5 จะมีระยะเวลาการทำงาน ระหว่าง 1-10 ปี

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สถานอนามัย ในจังหวัดลพบุรี
จำแนกตามหน้าที่ความรับผิดชอบ และระยะเวลาปฏิบัติราชการใน
สถานอนามัยปัจจุบัน

ระยะเวลา (ปี)	หน้าที่ความรับผิดชอบ						
	หัวหน้าสถานอนามัย		ไม่ใช่หัวหน้า		รวม		
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
ปฏิบัติราชการในสถานอนามัยปัจจุบัน							
1 - 5	50	53.8	128	69.6	178	64.3	
6 - 10	20	21.5	49	26.6	69	24.9	
11 - 15	7	7.5	5	2.7	12	4.3	
16 - 20	5	5.4	2	1.1	7	2.5	
21 - 43	11	11.8	0	0.0	11	4.0	
รวม	93	100.0	184	100.0	277	100.0	
Mean =	5.47 ปี	SD =	5.63	Max. =	30	Min. =	1

จากตารางที่ 4.8 พบว่าเจ้าหน้าที่สถานอนามัย มีระยะเวลาการปฏิบัติราชการที่สถานอนามัยปัจจุบัน เฉลี่ย 6 ปี ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานนานที่สุดเท่ากับ 30 ปี ต่ำสุด 1 ปี เมื่อจัดแบ่งเป็นช่วงระยะเวลาปฏิบัติงานที่พบมากที่สุด คือ 1 - 5 ปี พบร้อยละ 64.3 รองมาคือ 6 - 10 ปี พบร้อยละ 24.9 พบน้อยที่สุดคือ 16 - 20 ปี พบร้อยละ 2.5 เมื่อพิจารณาตามหน้าที่ความรับผิดชอบพบว่ากลุ่มหัวหน้าสถานอนามัย และที่ไม่ใช่หัวหน้าสถานอนามัย จะมีช่วงระยะเวลาในการปฏิบัติราชการในสถานอนามัยปัจจุบัน ต่ำกว่า 5 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 53.8 และ 69.6

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย ในจังหวัดลพบุรี
จำแนกตามวิธีการศึกษาความรู้คอมพิวเตอร์

วิธีการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ที่มีความรู้คอมพิวเตอร์	195	100.0
	*(70.4)	
วิธีการศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
ฝึกอบรมจากหน่วยงานสาธารณสุข	115	59.0
การศึกษาด້วยตนเอง	74	38.0
ฝึกอบรมจากสถานศึกษา	22	11.3
ฝึกอบรมจากหน่วยงานราชการอื่น ๆ	29	14.9
ฝึกอบรมจากภาคเอกชน	20	10.3

* ค่าร้อยละเมื่อเปรียบเทียบกับ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

จากตารางที่ 4.9 พบว่ามีเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย ที่ตอบว่ามีความรู้คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 70.4 โดยความรู้ที่ได้รับจากวิธีการฝึกอบรมของหน่วยงานสาธารณสุข มากที่สุดพบร้อยละ 59.0 รองมาคือ วิธีการศึกษาด້วยตนเอง พบร้อยละ 38.0 น้อยที่สุดจากวิธีการเข้าร่วมฝึกอบรมของภาคเอกชน พบร้อยละ 10.3

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย ในจังหวัดลพบุรี
จำแนกตามการผ่านการอบรมคอมพิวเตอร์ และหน้าที่ความรับผิดชอบ

การผ่านการอบรม	หน้าที่ความรับผิดชอบ					
	หัวหน้าสถานีนามัย		ไม่ใช่หัวหน้า		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เคยผ่านการอบรม	76	81.7	54	29.4	130	46.9
ไม่เคยผ่านการอบรม	17	18.3	130	70.6	147	53.1
รวม	93	100.0	184	100.0	277	100.0

จากตารางที่ 4.10 พบว่ามีเจ้าหน้าที่สถานีนามัย ที่ไม่เคยผ่านการอบรมคอมพิวเตอร์ ในระหว่างเดือนตุลาคม 2537 ถึง ธันวาคม 2539 มากถึงร้อยละ 53.1 สำหรับผู้ที่เคยเข้ารับการอบรม พบว่ามีระยะรวมในการเข้าอบรมเฉลี่ย 8 วัน ต่อ คน ระยะเวลาที่เข้าร่วมการอบรมสูงสุด คือ 90 วัน ต่ำสุด คือ 1 วัน โดยผู้ที่ผ่านการอบรมคอมพิวเตอร์มากที่สุด อยู่ในกลุ่มหัวหน้าสถานีนามัย พบร้อยละ 81.7 ส่วนในกลุ่มที่ไม่ใช่หัวหน้าสถานีนามัย พบร้อยละ 29.4

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนและร้อยละของหัวหน้าสถานีนอนามัย ในจังหวัดลพบุรี
ที่มีความต้องการจะจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อนำมาใช้งานบนสถานี
นอนามัย และการจัดส่งรายงานประจำเดือน

ความต้องการ และ การจัดส่งรายงาน	จำนวน n = 93	ร้อยละ
ความต้องการใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์		
ต้องการ	73	78.5
ไม่มีความต้องการ	20	21.5
ความครบถ้วนทันเวลาในการจัดส่งรายงานประจำเดือน		
ครบถ้วนและทันเวลา	51	54.8
ครบถ้วนและทันเวลาเป็นบางครั้ง (อย่างน้อยส่งครบถ้วนและทันเวลา 1 ครั้ง ใน 3 เดือน)	37	39.8
ไม่ครบและไม่ทันเวลา	5	5.4

จากตารางที่ 4.11 พบว่าหัวหน้าสถานีนอนามัย มีความต้องการที่จะใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์
ในการปฏิบัติงานมากที่สุด คือร้อยละ 78.5 เมื่อพิจารณาความครบถ้วนและทันเวลา ของการจัดส่ง
รายงานประจำเดือน พบว่ามีการจัดส่งครบถ้วนและทันเวลามากที่สุด คือร้อยละ 54.8 แต่ส่วนที่ยังมี
การจัดส่งไม่ครบถ้วนและทันเวลาคงพบสูงถึงร้อยละ 45.2

ตารางที่ 4.12 แสดงจำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สถานเอนามัย ในจังหวัดลพบุรี
จำแนกตามอายุ (ปี) และหน้าที่ความรับผิดชอบ

อายุ (ปี)	หน้าที่ความรับผิดชอบ					
	หัวหน้าสถานเอนามัย		ไม่ใช่หัวหน้า		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
19 - 24	0	0.0	63	34.2	63	22.7
25 - 29	5	5.4	46	25.0	51	18.4
30 - 34	24	25.8	54	29.4	78	28.2
35 - 39	20	21.5	18	9.8	38	13.7
40 - 44	14	15.0	3	1.6	17	6.1
45 - 49	12	12.9	0	0.0	12	4.3
50 - 56	18	19.4	0	0.0	18	6.5
รวม	93	100.0	184	100.0	277	100.0

จากตารางที่ 4.12 ในกลุ่มของหัวหน้าสถานเอนามัย พบว่ากลุ่มที่มีอายุระหว่าง 30-34 ปีมีจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 25.8 รองมาคือกลุ่มอายุ 35-39 ปีร้อยละ 21.5 และพบว่าหัวหน้าสถานเอนามัยจะมีอายุเกินกว่า 25 ปีขึ้นไป ส่วนกลุ่มที่ไม่ใช่หัวหน้าสถานเอนามัย จะพบว่ามีจำนวนมากที่สุดในช่วงอายุ 19 - 24 ปี คือร้อยละ 34.2 รองมาคือช่วงอายุ 30-34 ปี ร้อยละ 29.4 และพบว่าผู้ที่ไม่ใช่หัวหน้าสถานเอนามัยจะพบอยู่ในช่วงอายุ 19 - 44 ปี

ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย ในจังหวัดลพบุรี
จำแนกตามระดับการศึกษาในปัจจุบัน และหน้าที่ความรับผิดชอบ

ระดับการศึกษา	หน้าที่ความรับผิดชอบ					
	หัวหน้าสถานีนอนามัย		ไม่ใช่หัวหน้า		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปริญญาตรี	31	33.3	46	25.0	77	27.8
ต่ำกว่าปริญญาตรี	62	66.7	138	75.0	200	72.2
รวม	93	100.0	184	100.0	277	100.0

จากตารางที่ 4.13 พบว่าในกลุ่มของหัวหน้าสถานีนอนามัย ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 33.3 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช่หัวหน้าสถานีนอนามัย คือร้อยละ 25 แต่เมื่อรวมทั้งสองกลุ่มแล้วพบว่าจำนวนผู้ที่จบในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีมากที่สุดรวมทั้งสองกลุ่มคือ ร้อยละ 72.2 ในกลุ่มหัวหน้าสถานีนอนามัย พบร้อยละ 66.7 ในกลุ่มที่ไม่ใช่หัวหน้าสถานีนอนามัย พบร้อยละ 75

ตารางที่ 4.14 แสดงจำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สถานีนามัก ในจังหวัดลพบุรี
จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษาในปัจจุบัน

ระดับการศึกษาในปัจจุบัน	เพศ					
	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	73	68.9	127	74.3	200	72.2
ปริญญาตรี	33	31.1	44	25.7	77	27.8
รวม	106	100.0	171	100.0	277	100.0

จากตารางที่ 4.14 พบว่ากลุ่มเพศชายจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คือร้อยละ 31.1 และพบว่ากลุ่มเพศหญิงมีผู้จบในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.7 เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะกลุ่ม

หมวดที่ 3 ความรู้เรื่องไมโครคอมพิวเตอร์ (Hardware, DOS และระบบข้อมูลข่าวสาร
สาธารณะ)

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรู้เรื่อง
ไมโครคอมพิวเตอร์ (Hardware, DOS และระบบข้อมูลข่าวสารสาธารณะ)
ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ในเขตจังหวัดลพบุรี

ความรู้ในหัวข้อ	จำนวนคำถาม (ข้อ)	จำนวนผู้ตอบ (คน)	คะแนน สูงสุด/ต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความรู้
Hardware	10	277	10/0	6.20	2.26	ปานกลาง
DOS	10	277	10/0	3.34	2.27	ต่ำ
ระบบข้อมูลข่าวสาร	10	277	10/0	5.73	2.39	ปานกลาง
รวม	30	277	28/0	15.23	5.76	ต่ำ

จากตารางที่ 4.15 พบว่าเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย มีระดับความรู้ เรื่องไมโครคอมพิวเตอร์ (Hardware, DOS และระบบข้อมูลข่าวสารสาธารณะ) อยู่ในระดับต่ำ โดยเมื่อจำแนกเป็นรายหัวข้อ พบว่าความรู้เรื่อง DOS มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ 3.34 ความรู้เรื่อง Hardware มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ 6.20

ตารางที่ 4.16 แสดงจำนวนและร้อยละ ของเจ้าหน้าที่สถานีนอนานัมก จำนวนตามระดับ
ความรู้เรื่องไมโครคอมพิวเตอร์ (Hardware, DOS และระบบข้อมูลข่าวสาร
สารสาธาณณสุข)

ความรู้ในหัวข้อ	ระดับความรู้			รวม (ร้อยละ)
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	
	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	
Hardware	91 (32.8)	98 (35.4)	88 (31.8)	277 (100.0)
DOS	15 (5.4)	33 (11.9)	229 (82.7)	277 (100.0)
ระบบข้อมูลข่าวสาร	60 (21.7)	126 (45.5)	91 (32.8)	277 (100.0)
รวม	19 (6.9)	85 (30.7)	173 (62.4)	277 (100.0)

จากตารางที่ 4.16 พบว่าระดับความรู้ของเจ้าหน้าที่สถานีนอนานัมกรวมในทุกหัวข้อ และจำแนก
รายหัวข้อ จะมีแนวโน้มของระดับความรู้ไปในกลุ่มที่ต่ำลง ยกเว้นความรู้ในเรื่อง Hardware ที่มี
แนวโน้มระดับความรู้ไปในกลุ่มที่สูงขึ้น

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความรู้
ไมโครคอมพิวเตอร์ (Hardware, DOS และระบบข้อมูลข่าวสารสาธารณะ)
ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ (ปี)	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับของความรู้
19 - 24	63	22.7	15.92	5.77	ต่ำ
25 - 29	51	18.4	15.80	6.97	ต่ำ
30 - 34	78	28.2	15.31	5.66	ต่ำ
35 - 39	38	13.7	14.08	5.07	ต่ำ
40 - 44	17	6.2	15.12	3.98	ต่ำ
45 - 49	12	4.3	14.75	6.51	ต่ำ
50 - 56	18	6.5	13.72	4.73	ต่ำ
รวม	277	100	15.23	5.76	ต่ำ

Correlation Coefficient (r) = -0.12 P = 0.01

จากตารางที่ 4.17 พบว่าระดับความรู้เรื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย
อยู่ในระดับต่ำในทุกกลุ่มอายุ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดในช่วงอายุ 19 - 24 ปี เท่ากับ 15.92
ค่าสุดในช่วงอายุ 50 - 56 ปี เท่ากับ 13.72 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยจะพบมีแนวโน้มต่ำลง
เมื่อมีอายุสูงขึ้น ที่ความสัมพันธ์ $P < 0.01$ เมื่อพิจารณาค่า r พบว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง
อยู่ในระดับที่ต่ำมาก

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความรู้
ไมโครคอมพิวเตอร์ (Hardware, DOS และระบบข้อมูลข่าวสารสาธารณสุข)
ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย จำแนกตามลักษณะทางประชากร และสังคม

ลักษณะทางประชากร สังคม และเศรษฐกิจ	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับของความรู้
n = 277					
เพศ					
ชาย	106	38.3	15.77	5.99	ต่ำ
หญิง	171	61.7	14.89	5.59	ต่ำ
หน้าที่ความรับผิดชอบ					
หัวหน้าสถานีอนามัย	93	33.6	15.47	4.91	ต่ำ
ไม่ใช่หัวหน้าสถานีอนามัย	184	66.4	15.11	6.15	ต่ำ
วุฒิการศึกษาเมื่อแรกบรรจุเข้ารับราชการ (หลักสูตร)					
พนักงานอนามัย	108	39.0	15.56	6.29	ต่ำ
ผดุงครรภ์	150	54.2	14.91	5.43	ต่ำ
พยาบาลเทคนิค	10	3.6	15.80	4.32	ต่ำ
ทันตภิบาล	4	1.4	17.25	6.99	ปานกลาง
ผู้ช่วยพยาบาล	5	1.8	14.80	5.89	ต่ำ

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร สังคม และ เศรษฐกิจ	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับของความรู้
n = 277					
วุฒิการศึกษาในปัจจุบัน					
ต่ำกว่าปริญญาตรี	200	72.2	14.64	5.69	ต่ำ
ปริญญาตรี	77	27.8	16.77	5.66	ต่ำ
การผ่านการอบรมคอมพิวเตอร์					
เคยผ่านการอบรม	130	46.9	16.40	4.78	ต่ำ
ไม่เคยผ่านการอบรม	147	53.1	14.19	6.33	ต่ำ

จากตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย เมื่อจำแนกตามลักษณะทางประชากร และสังคม พบว่าอยู่ในระดับต่ำทุกกลุ่มตัวแปร ยกเว้นวุฒิการศึกษาในหลักสูตรทันตภิบาลที่มีระดับคะแนนเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกในแต่ละตัวแปรพบว่า

1. เพศ พบว่า เพศชายจะมีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิง
2. หน้าที่ความรับผิดชอบ พบว่า หัวหน้าสถานีอนามัยจะมีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช่หัวหน้าสถานีอนามัย
3. วุฒิการศึกษา พบว่า หลักสูตรทันตภิบาลมีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ
4. วุฒิการศึกษาในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี
5. การผ่านการอบรมคอมพิวเตอร์ พบว่า กลุ่มที่ผ่านการอบรมคอมพิวเตอร์จะมีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ไม่เคยผ่านการอบรม

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความรู้
ไมโครคอมพิวเตอร์ (Hardware, DOS และระบบข้อมูลข่าวสารสารสนเทศ)
ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับของความรู้
เมือง	55	19.9	13.53	6.29	ต่ำ
บ้านหมี่	48	17.3	15.46	5.33	ต่ำ
พัฒนานิคม	28	10.1	17.54	4.67	ปานกลาง
ชัยบาดาล	36	13.0	15.75	6.37	ต่ำ
ท่าม่วง	19	6.9	13.58	7.49	ต่ำ
โคกสำโรง	24	8.7	15.79	6.08	ต่ำ
สระโบสถ์	11	4.0	17.27	5.08	ปานกลาง
ท่าหลวง	14	5.0	15.29	3.41	ต่ำ
ลำสนธิ	13	4.7	15.00	4.58	ต่ำ
โคกเจริญ	12	4.3	16.00	6.74	ต่ำ
หนองม่วง	17	6.1	14.53	3.52	ต่ำ
รวม	277	100.0	15.23	5.76	ต่ำ

จากตารางที่ 4.19 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้เรื่องไมโครคอมพิวเตอร์ เมื่อจำแนก
รายอำเภอจะมีระดับความรู้ที่อยู่ในระดับต่ำ ยกเว้นอำเภอพัฒนานิคมและอำเภอสระโบสถ์ ที่มีระดับความรู้
อยู่ในระดับปานกลาง โดยอำเภอพัฒนานิคมเป็นอำเภอที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 17.54 อำเภอ
เมืองเป็นอำเภอที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 13.53

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความรู้
ไมโครคอมพิวเตอร์ (Hardware, DOS และระบบข้อมูลข่าวสารสาธารณะ)
ของเจ้าหน้าที่สถานอนามัย จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติราชการ

ระยะเวลาการปฏิบัติราชการ (ปี)	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับของความรู้
1 - 5	74	26.7	15.84	5.75	ต่ำ
6 - 10	89	32.1	14.98	6.14	ต่ำ
11 - 15	40	14.5	16.20	6.29	ต่ำ
16 - 20	38	13.7	14.00	4.73	ต่ำ
21 - 43	36	13.0	14.83	5.07	ต่ำ
รวม	277	100.0	15.23	5.76	ต่ำ

จากตารางที่ 4.20 พบว่าเจ้าหน้าที่สถานอนามัย ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติราชการตั้งแต่เริ่ม
บรรจุ ในช่วง 11-15 ปี มีค่าเฉลี่ยความรู้ไมโครคอมพิวเตอร์สูงสุด คือ 16.20

หมวดที่ 4 ทักษะการนำไมโครคอมพิวเตอร์ มาใช้ในระบบข้อมูลข่าวสารสาธาณสุข
ระดับสถานีนอนามัย

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนทัศนคติ
ของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย ในจังหวัดลพบุรี

ตัวแปร	จำนวนคำถาม (ข้อ)	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับทัศนคติ
ทัศนคติต่อการนำ ไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้	30	277	3.95	0.44	ดี

จากตารางที่ 4.21 พบว่าเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย มีทัศนคติที่ดีต่อการนำไมโครคอมพิวเตอร์
มาใช้ในระบบข้อมูลข่าวสารสาธาณสุข ระดับสถานีนอนามัย ในจังหวัดลพบุรี โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย
เท่ากับ 3.96

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนทัศนคติ
ของเจ้าหน้าที่สถานเอนามัย ในจังหวัดลพบุรี

ทัศนคติ	ระดับทัศนคติ			รวม (ร้อยละ)
	ดี	ปานกลาง	ต่ำ	
	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	
ทัศนคติต่อการนำ	222	55	0	277
ไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้	(80.1)	(19.9)	(0.0)	(100.0)

จากตารางที่ 4.22 พบว่าระดับทัศนคติของเจ้าหน้าที่สถานเอนามัย อยู่ในระดับที่ดีและระดับ
ระดับปานกลางเท่านั้น คือร้อยละ 80.1 และ 19.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนทัศนคติ
ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ (ปี)	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับของทัศนคติ
19 - 24	63	22.7	3.98	0.44	ดี
25 - 29	51	18.4	4.01	0.45	ดี
30 - 34	78	28.2	3.98	0.43	ดี
35 - 39	38	13.7	3.87	0.43	ดี
40 - 44	17	6.2	4.01	0.47	ดี
45 - 49	12	4.3	3.79	0.53	ดี
50 - 56	18	6.5	3.84	0.43	ดี
รวม	277	100.0	3.95	0.44	ดี

จากตารางที่ 4.23 พบว่าทัศนคติต่อการนำไมโครคอมพิวเตอร์ มาใช้ในระบบข้อมูลข่าวสาร สาธารณสุข ในระดับสถานีอนามัย ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อยู่ในระดับดีในทุกกลุ่มอายุ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดในช่วงอายุ 25 - 29 และ 40 - 44 ปี เท่ากับ 4.01 ต่ำสุดในช่วงอายุ 45 - 49 ปี เท่ากับ 3.79

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนทัศนคติ
ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย จำแนกลักษณะทางประชากร และสังคม

ลักษณะทางประชากร สังคม และเศรษฐกิจ	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับของทัศนคติ
n = 277					
เพศ					
ชาย	106	38.3	3.99	0.38	๓
หญิง	171	61.7	3.93	0.47	๓
หน้าที่ความรับผิดชอบ					
หัวหน้าสถานีอนามัย	93	33.6	3.94	0.45	๓
ไม่ใช่หัวหน้าสถานีอนามัย	184	66.4	3.96	0.44	๓
วุฒิการศึกษาเมื่อแรกบรรจุเข้ารับราชการ (หลักสูตร)					
พนักงานอนามัย	108	39.0	3.99	0.41	๓
ผดุงครรภ์	150	54.2	3.92	0.48	๓
พยาบาลเทคนิค	10	3.6	3.91	0.21	๓
ทันตภิบาล	4	1.4	4.05	0.37	๓
ผู้ช่วยพยาบาล	5	1.8	4.03	0.18	๓
วุฒิการศึกษาในปัจจุบัน					
ต่ำกว่าปริญญาตรี	200	72.2	3.93	0.45	๓
ปริญญาตรี	77	27.8	4.03	0.39	๓

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร สังคม และเศรษฐกิจ	จำนวนผู้ตอบ (คน) ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับของทัศนคติ	
n = 277					
ระยะเวลาการปฏิบัติราชการ					
1 - 5	74	26.7	3.96	0.45	ด
6 - 10	89	32.1	3.96	0.41	ด
11 - 15	40	14.5	4.07	0.47	ด
16 - 20	38	13.7	3.86	0.44	ด
21 - 43	36	13.0	3.89	0.45	ด
ผ่านการอบรมคอมพิวเตอร์					
เคยผ่านการอบรม	130	46.9	3.96	0.40	ด
ไม่เคยผ่านการอบรม	147	53.1	3.94	0.47	ด

จากตารางที่ 4.24 พบว่าทัศนคติต่อการนำไมโครคอมพิวเตอร์ มาใช้ในระบบข้อมูลข่าวสาร
สาธารณะ ในระดับสถานีอนามัย ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย เมื่อจำแนกตามลักษณะทางประชากร และ
สังคม จะอยู่ในระดับที่คลุกตัวแปร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เพศ พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของเพศชายจะสูงกว่าเพศหญิง
2. หน้าที่ความรับผิดชอบ พบว่ากลุ่มที่ไม่ใช่หัวหน้าสถานีอนามัย มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่ม
หัวหน้าสถานีอนามัย
3. วุฒิกการศึกษาเมื่อแรกบรรจุเข้ารับราชการ (หลักสูตร) พบว่า หลักสูตรทันตภิบาลมีค่า
คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.05

4. วุฒิการศึกษาในปัจจุบัน พบว่าผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่มิ่วฒึการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี

5. ระยะเวลาการปฏิบัติราชการ พบว่าช่วงระยะเวลาปฏิบัติราชการ 11-15 ปี มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 4.07

6. การผ่านการอบรมคอมพิวเตอร์ พบว่าผู้ที่ผ่านการอบรมคอมพิวเตอร์มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยผ่านการอบรม

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนทัศนคติ
ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับของทัศนคติ
เมือง	55	19.9	3.86	0.47	ดี
บ้านหมี่	48	17.3	4.08	0.46	ดี
พัฒนานิคม	28	10.1	3.94	0.41	ดี
ชัยบาดาล	36	13.0	3.97	0.37	ดี
ท่าม่วง	19	6.9	3.81	0.49	ดี
โคกสำโรง	24	8.7	4.06	0.57	ดี
สระโบสถ์	11	4.0	3.81	0.26	ดี
ท่าหลวง	14	5.0	4.19	0.28	ดี
ลำสนธิ	13	4.7	3.95	0.39	ดี
โคกเจริญ	12	4.3	3.86	0.34	ดี
หนองม่วง	17	6.1	3.87	0.38	ดี
รวม	277	100.0	3.95	0.44	ดี

จากตารางที่ 4.25 พบว่าระดับทัศนคติ ต่อการนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้ในระบบข้อมูลใน
ระดับสถานีอนามัย ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย จะอยู่ในระดับที่ดีในทุกอำเภอ โดศอำเภอท่าหลวงจะมี
ค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 4.19 ต่ำที่สุดคือ อำเภอท่าม่วงและสระโบสถ์

หมวดที่ 5 การใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ (Hardware & Software)

ตารางที่ 4.26 แสดงจำนวนและร้อยละ ของเจ้าหน้าที่สถานีนามัส
จำแนกตามการใช้งานคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน

การใช้งานคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน	จำนวน (คน) n = 277	ร้อยละ
มีการใช้งาน	69 *(24.9)	100.0
ลักษณะงานที่ใช้ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
เก็บรวบรวมข้อมูล	49	71.0
การจัดพิมพ์รายงาน	48	69.6
นำเสนอข้อมูล	19	27.5
วิเคราะห์ข้อมูล	12	17.4
ระยะเวลาในการใช้งานคอมพิวเตอร์		
อย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้ง	7	10.1
อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	10	14.5
อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	52	75.4
สถานที่ที่ใช้งานคอมพิวเตอร์ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	50	72.5
ที่บ้าน	13	18.8
สถานีนามัสที่ปฏิบัติงานอยู่	11	15.9
ที่ทำการสภาตำบล	8	11.6
สถานีนามัสแห่งอื่น ๆ	4	5.8
โรงเรียนในเขตที่ทำงาน	3	4.3
อื่น ๆ	8	11.6

* เปรียบเทียบจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

จากตารางที่ 4.26 พบว่าเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานประจำสถานอนามัย ไม่เคยมีการใช้งานคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน มากที่สุด ร้อยละ 75.1 สำหรับกลุ่มที่มีการใช้งาน พบว่าลักษณะงานที่ใช้มากที่สุดคือ การเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น ข้อมูล จปฐ. (ความจำเป็นพื้นฐานในทางสาธารณสุขระดับครัวเรือน) ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่จังหวัดจัดทำขึ้น เพื่อใช้เก็บข้อมูลภายในจังหวัดชลบุรี รองมาคือ การจัดทำรายงาน พบร้อยละ 69.6 การนำเสนอข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ โดยมีระยะเวลาในการใช้งานโดยประมาณเดือนละ 1 ครั้ง และสถานที่ที่ไปใช้งานคอมพิวเตอร์มากที่สุด คือ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ที่บ้านของเจ้าหน้าที่ สถานอนามัยที่ปฏิบัติงานอยู่ ที่ทำการสภาตำบล สถานอนามัยใกล้เคียง โรงเรียนในเขตที่ทำงาน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.27 แสดงจำนวนและร้อยละ ของเจ้าหน้าที่สถานีนามัก
 จำนวนตามโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีการใช้งาน

โปรแกรมคอมพิวเตอร์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
n = 69		
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีการใช้งาน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
กลุ่ม OPERATING SYSTEM		
- DOS	45	65.2
- WINDOWS 95	16	23.2
- WINDOWS 3.11	31	44.9
กลุ่ม WORD PROCESSING		
- CU-WRITER	59	85.5
- RW	10	14.5
- LUMPANG	3	4.3
- RAMA	4	5.8
- MICROSOFT WORD	33	47.8
กลุ่ม DATABASE		
- dBASE	20	28.9
- FOXPRO	21	30.4
- FOXBASE	5	7.2
- MICROSOFT ACCESS	10	14.5
กลุ่ม SPREAD SHEET		
- LOTUS	26	37.7
- MICROSOFT EXCEL	25	36.2

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

โปรแกรมคอมพิวเตอร์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่ม นำเสนอ		
- HARDVARD GRAPHIC	24	34.8
- MICROSOFT POWER POINT	25	36.2
กลุ่ม สถิติ		
- SPSS	15	21.7
- EPIINFO	9	13.0

จากตารางที่ 4.27 พบว่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ที่เจ้าหน้าที่สถานื่อนามัย มีการใช้งานมากที่สุด คือ โปรแกรม CU-WRITER ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ใช้ในการจัดพิมพ์เอกสาร เมื่อจำแนกเป็นรายกลุ่มพบว่า

1. กลุ่ม Operating System โปรแกรมที่มีการใช้งานมากที่สุด คือ DOS
2. กลุ่ม Word Processing โปรแกรมที่มีการใช้งานมากที่สุด คือ CU-WRITER
3. กลุ่ม DataBase โปรแกรมที่มีการใช้งานมากที่สุด คือ FoxPro
4. กลุ่ม Spread Cheet โปรแกรมที่มีการใช้งานมากที่สุด คือ LOTUS
5. กลุ่ม นำเสนอ โปรแกรมที่มีการใช้งานมากที่สุด คือ Microsoft Power Point
6. กลุ่มสถิติคำนวณ โปรแกรมที่มีการใช้งานมากที่สุด คือ SPSS

ตารางที่ 4.28 แสดงจำนวนและร้อยละ ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย จำนวนตาม
ปัญหาที่พบในการใช้คอมพิวเตอร์

ปัญหาที่พบในการใช้คอมพิวเตอร์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
n = 69		
ผู้ที่พบปัญหา	45	100.0
(65.2 ของผู้ใช้งานคอมพิวเตอร์)		
ปัญหาที่พบในการใช้คอมพิวเตอร์ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
เครื่องหยุดทำงาน (HANG)	38	84.4
วิธีการแก้ไขปัญหา		
ดำเนินการแก้ไขด้วยตัวเอง	20	52.6
ส่งศูนย์คอมพิวเตอร์ สสจ.ลพบุรี	5	13.2
ร้านซ่อมคอมพิวเตอร์	8	21.0
อื่น ๆ	5	13.2
พบ VIRUS COMPUTER	25	55.6
วิธีการแก้ไขปัญหา		
ดำเนินการแก้ไขด้วยตัวเอง	13	52.0
ส่งศูนย์คอมพิวเตอร์ สสจ.ลพบุรี	3	12.0
ร้านซ่อมคอมพิวเตอร์	8	32.0
อื่น ๆ	1	4.0

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

ปัญหาที่พบในการใช้คอมพิวเตอร์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เครื่องทำงานช้ากว่าปกติ	20	44.4
วิธีการแก้ไขปัญหา		
ดำเนินการแก้ไขด้วยตัวเอง	7	35.0
ส่งศูนย์คอมพิวเตอร์ สสจ.ลพบุรี	3	15.0
ร้านซ่อมคอมพิวเตอร์	7	35.0
อื่น ๆ	3	15.0
MOUSE ใช้งานไม่ได้	16	35.5
วิธีการแก้ไขปัญหา		
ดำเนินการแก้ไขด้วยตัวเอง	7	43.7
ส่งศูนย์คอมพิวเตอร์ สสจ.ลพบุรี	2	12.5
ร้านซ่อมคอมพิวเตอร์	6	37.5
อื่น ๆ	1	6.3
HARD DISK ชำรุด	12	26.7
วิธีการแก้ไขปัญหา		
ดำเนินการแก้ไขด้วยตัวเอง	4	33.3
ส่งศูนย์คอมพิวเตอร์ สสจ.ลพบุรี	2	16.7
ร้านซ่อมคอมพิวเตอร์	6	50.0
อื่น ๆ	0	0.0

จากตารางที่ 4.28 พบว่ามีเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ที่พบปัญหาในขณะที่มีการใช้งานเครื่อง ไมโครคอมพิวเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 65.2 ของผู้ใช้งานทั้งหมด โดยปัญหาที่พบมากที่สุด คือ เครื่องหยุดทำงาน (HANG) รองมาคือ VIRUS COMPUTER วิธีการแก้ไขด้วยตนเองจะพบมากที่สุด ในทุกปัญหาที่พบ ยกเว้นปัญหา HARD DISK ชำรุด จะแก้ไขโดยส่งร้านซ่อมคอมพิวเตอร์มากที่สุด

ตารางที่ 4.29 แสดงจำนวนและร้อยละ ของเจ้าหน้าที่สถานีนามัส ที่ทราบถึงการดูแลรักษาเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์

วิธีการดูแลรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทราบ	75	27.1
ไม่ทราบ	202	72.9
รวม	277	100.0

จากตารางที่ 4.29 พบว่ามีเจ้าหน้าที่สถานีนามัส ที่ยังไม่มีความรู้ในเรื่องวิธีการดูแลรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างถูกวิธี เพื่อเป็นการยืดอายุการใช้งาน และเป็นการลดปัญหาที่อาจจะเกิดตามมาจากการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ มากถึงร้อยละ 72.9

ตารางที่ 4.30 แสดงจำนวนและร้อยละ ของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย ที่ทราบถึงการใช้งาน
ฐานข้อมูลที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้งานในระดับตำบล

ฐานข้อมูลที่มีการจัดทำขึ้น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทราบ	75	27.1
ไม่ทราบ	202	72.9
รวม	277	100.0

จากตารางที่ 4.30 พบว่าเจ้าหน้าที่สถานีนามัย ยังไม่ทราบถึงระบบฐานข้อมูลที่สำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดลพบุรีจัดทำขึ้น มากถึงร้อยละ 72.9

หน่วยที่ 6 ความแตกต่างทางด้านประชากร และสังคม กับค่าเฉลี่ยของคะแนน
ความรู้และทัศนคติ และการใช้งานคอมพิวเตอร์

ตารางที่ 4.31 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จากคะแนนความรู้เรื่อง
ไมโครคอมพิวเตอร์ ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย จำนวนตามลักษณะ
ตัวแปร

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	MEAN	SD	t	P
เพศ					
ชาย	106	15.77	5.99	1.22	0.225
หญิง	171	14.89	5.59		
รวม	277	15.23	5.76		
หน้าที่การบริหาร					
หัวหน้าสถานีอนามัย	96	15.47	4.91	0.53	0.594
ไม่ใช่หัวหน้าสถานีอนามัย	184	15.11	6.14		
รวม	277	15.23	5.76		
วุฒิการศึกษาในปัจจุบัน					
ปริญญาตรี	77	16.76	5.65	2.80	0.006**
ต่ำกว่าปริญญาตรี	200	14.64	5.70		
รวม	277	15.23	5.76		

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	MEAN	SD	t	P
ผ่านการอบรมคอมพิวเตอร์					
ไม่เคยผ่านการอบรม	147	14.19	6.33	-3.29	0.001**
เคยผ่านการอบรม	130	16.40	4.79		
รวม	277	15.23	5.76		

* $p < 0.05$ ** $p < 0.01$

จากตารางที่ 4.31 ค่าเฉลี่ยจากคะแนนความรู้เรื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ของเจ้าหน้าที่สถานเอนามัย จำแนกตามวุฒิการศึกษาในปัจจุบัน และการผ่านอบรมคอมพิวเตอร์ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < 0.01$ โดยผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จะมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สูงกว่ากลุ่มที่จบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี และกลุ่มที่ผ่านการอบรมจะมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่เคยผ่านการอบรม

ตารางที่ 4.32 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จากคะแนนความรู้เรื่อง ไมโครคอมพิวเตอร์ ของเจ้าหน้าที่จ่าสถานีอนามัย ที่มีลักษณะตัวแปรที่แตกต่างกัน

ลักษณะตัวแปร	df	SS	MS	F Ratio	p
กลุ่มอายุ					
ระหว่างกลุ่ม	6	141.56	23.59	0.71	0.643
ภายในกลุ่ม	270	9003.64	33.34		
รวม	276	9145.21			
ระยะเวลาในการทำงาน					
ระหว่างกลุ่ม	4	133.80	33.45	1.009	0.402
ภายในกลุ่ม	272	9011.41	33.13		
รวม	276	9145.21			
วุฒิการศึกษาเมื่อเริ่มบรรจุ (หลักสูตร)					
ระหว่างกลุ่ม	4	47.64	11.91	0.35	0.839
ภายในกลุ่ม	272	9097.57	33.45		
รวม	276	9145.21			

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

ลักษณะตัวแปร	df	SS	MS	F	p
				Ratio	
อำเภอ					
ระหว่างกลุ่ม	10	442.00	44.20	1.35	0.203
ภายในกลุ่ม	266	8703.20	32.72		
รวม	276	9145.21			

จากตารางที่ 4.32 พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ เรื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ของเจ้าหน้าที่สถานื่อนามีส ไม่มีความแตกต่างกันตามลักษณะตัวแปร ดังนี้ คือ อายุ, ระยะเวลาในการทำงาน, วุฒิการศึกษาเมื่อเริ่มบรรจุ (หลักสูตร) และเขตการปกครอง (อำเภอ)

ตารางที่ 4.33 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จากคะแนนทัศนคติ
ของเจ้าหน้าที่สถานอนามัย ที่มีลักษณะตัวแปร ที่แตกต่างกัน

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	MEAN	SD	t	P
เพศ					
ชาย	106	3.99	0.38	1.11	0.270
หญิง	171	3.93	0.47		
รวม	277	3.95	0.44		
หน้าที่บริหาร					
หัวหน้าสถานอนามัย	93	3.94	0.45	-0.36	0.723
ไม่ใช่หัวหน้าสถานอนามัย	184	3.96	0.44		
รวม	277	3.95	0.44		
วุฒิการศึกษาในปัจจุบัน					
ปริญญาตรี	77	4.03	0.39	1.96	0.052
ต่ำกว่าปริญญาตรี	200	3.92	0.45		
รวม	277	3.95	0.44		
ผ่านการอบรมคอมพิวเตอร์					
ไม่เคยผ่านการอบรม	147	3.95	0.47	-0.32	0.746
เคยผ่านการอบรม	130	3.96	0.41		
รวม	277	3.95	0.44		

จากตารางที่ 4.33 ค่าเฉลี่ยจากคะแนนทัศนคติ ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย เมื่อจำแนกตาม ลักษณะตัวแปรพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ตามลักษณะตัวแปรดังนี้ เพศ, หน้าที่บริหาร, วุฒิการศึกษาในปัจจุบัน และการผ่านการอบรมคอมพิวเตอร์

ตารางที่ 4.34 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จากคะแนนทัศนคติ
ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย จำแนกตามลักษณะตัวแปร

ลักษณะตัวแปร	df	SS	MS	F	P
				Ratio	
กลุ่มอายุ					
ระหว่างกลุ่ม	6	1.13	0.18	0.96	0.449
ภายในกลุ่ม	270	52.92	0.19		
รวม	276	54.06			
ระยะเวลาในการทำงาน					
ระหว่างกลุ่ม	4	1.08	0.27	1.38	0.238
ภายในกลุ่ม	272	52.98	0.19		
รวม	276	54.06			
วุฒิการศึกษาเมื่อเริ่มบรรจุ (หลักสูตร์)					
ระหว่างกลุ่ม	4	.39	0.09	0.49	0.737
ภายในกลุ่ม	272	53.66	0.19		
รวม	276	54.06			

ตารางที่ 4.34 (ต่อ)

ลักษณะตัวแปร	df	SS	MS	F	P
				Ratio	
อำเภอ					
ระหว่างกลุ่ม	10	.3.27	0.32	1.71	0.077
ภายในกลุ่ม	266	50.78	0.19		
รวม	276	54.06			

จากตารางที่ 4.34 พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ของค่าคะแนนเฉลี่ย จากคะแนนทัศนคติ ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ที่มีลักษณะตัวแปร ที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.35 เปรียบเทียบการใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย
 จำนวนตามลักษณะตัวแปร

ตัวแปร	ใช้งาน		ไม่ใช้งาน		รวม		df	x ²	P
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
n = 277									
	(คน)		(คน)		(คน)				
	N=69		N=208		N=277				
<hr/>									
เพศ									
ชาย	35	33.0	71	67.0	106	100.0	1	6.03	0.014*
หญิง	34	19.9	137	80.1	171	100.0			
อายุ (ปี)									
19 - 24	16	25.4	47	74.6	63	100.0	3	4.64	0.199
25 - 29	18	35.3	33	64.7	51	100.0			
30 - 34	19	24.4	59	75.6	78	100.0			
35 - 56	16	18.8	69	81.2	85	100.0			
การผ่านการอบรมคอมพิวเตอร์									
ไม่เคยผ่าน	31	21.1	116	78.9	147	100.0	1	2.44	0.117
เคยผ่าน	38	29.2	92	70.8	130	100.0			
ระยะเวลาในการปฏิบัติราชการตั้งแต่เริ่มบรรจุ									
1 - 5	21	28.4	53	71.6	74	100.0	2	0.65	0.722
6 - 10	21	23.6	68	76.4	89	100.0			
11 - 43	27	23.7	87	76.3	114	100.0			

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

ตัวแปร n = 277	ใช้งาน		ไม่ใช้งาน		รวม		df	x ²	P
	จำนวน (คน) N=69	ร้อยละ	จำนวน (คน) N=208	ร้อยละ	จำนวน (คน) N=277	ร้อยละ			
ตำแหน่งทางการบริหาร (หัวหน้าสถานีนอนามัย)									
หัวหน้า	27	29.0	66	71.0	93	100.0	1	1.27	0.259
ผู้ปฏิบัติงาน	42	22.8	142	77.2	184	100.0			
วุฒิการศึกษาเมื่อแรกบรรจุเข้ารับราชการ (หลักสูตร)									
พนักงานอนามัย	35	32.4	73	67.6	108	100.0	2	5.53	0.062
ผดุงครรภ์	31	20.7	119	79.3	150	100.0			
อื่น ๆ	3	15.8	16	84.2	19	100.0			
วุฒิการศึกษาในปัจจุบัน									
ปริญญาตรี	18	18.2	81	81.8	99	100.0	1	3.72	0.053
ต่ำกว่าปริญญาตรี	51	28.6	127	71.4	178	100.0			

** Significant P < 0.01

* Significant P < 0.05

จากตารางที่ 4.35 พบว่าการใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ ของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัยระหว่างกลุ่มเพศชายและเพศหญิง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ P < 0.05 โดยเพศชายจะมีการใช้งานคอมพิวเตอร์ในอัตราส่วนที่สูงกว่าเพศหญิง เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะภายในกลุ่ม

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาความรู้ ทักษะ และการใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ ต่อระบบข้อมูลข่าวสาร สาธารณสุข ของเจ้าหน้าที่สถานอนามัย ในจังหวัดลพบุรี มีประเด็นที่สมควรนำมาอภิปรายเพิ่มเติม เพื่อ ความสมบูรณ์ของเนื้อหา ทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้ที่สนใจอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของสถานอนามัย

สถานอนามัยในจังหวัดลพบุรีมีจำนวนทั้งสิ้น 128 แห่ง โดยเฉลี่ยจะมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน แห่งละ 3 คน สถานอนามัยที่มีเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ใช้งาน มีจำนวน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.7 ซึ่งส่วนใหญ่วิธีการได้มาโดยการบริจาค จำนวน 4 เครื่อง ที่เหลือเป็นเครื่องส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ สถานอนามัยที่นำมาใช้งานบนสถานอนามัย

การพัฒนาาระบบข้อมูลข่าวสารสาธารณสุข โดยการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เข้ามาใช้ใน ระดับสถานอนามัยนั้น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลพบุรี ได้จัดทำโครงการส่งเสริมให้สถานอนามัย มีเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ไว้ใช้งาน ภายใต้ระบบฐานข้อมูลเดียวกันให้ครบทุกแห่งในสิ้นปี 2542 เพื่อ เชื่อมโยงระบบเครือข่ายการสื่อสารข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ในระดับ จังหวัด อำเภอ และตำบล ผ่าน ระบบการสื่อสารทางโทรศัพท์ โดยการใช้ FAX-MODEM จากข้อมูลการวิจัยพบว่า มีสถานอนามัยที่ยังไม่มี ระบบการติดต่อสื่อสาร วิทยุสื่อสารหรือโทรศัพท์ จำนวน 23 แห่ง และเป็นสถานอนามัยที่ยังไม่มีโทรศัพท์ จำนวน 122 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 95.3 ซึ่งเป็นส่วนที่จำเป็นต้องจัดหาให้ครบถ้วนในอนาคต เพื่อรองรับ การเชื่อมโยงระบบเครือข่ายการสื่อสารข้อมูล ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลพบุรี

2. ความรู้เรื่องไมโครคอมพิวเตอร์ (Hardware & DOS) พื้นพื้นฐาน และระบบข้อมูลข่าวสารสาธารณสุข

ระดับความรู้เรื่องไมโครคอมพิวเตอร์ (Hardware & DOS) และระบบข้อมูลข่าวสาร สาธารณสุข ของเจ้าหน้าที่สถานอนามัย อยู่ในระดับต่ำโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.23 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน หัวข้อที่พบว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ความรู้เรื่อง DOS เท่ากับ 3.34 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน เมื่อจำแนกระดับความรู้ตามลักษณะตัวแปร พบว่าทุกตัวแปรมีความรู้อยู่ในระดับ ต่ำ ยกเว้นวุฒิการศึกษาเมื่อแรกบรรจุเข้ารับราชการ(หลักสูตร) ทันดาภิบาล ที่มีระดับความรู้อยู่ในระดับ ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.25 เมื่อจำแนกรายอำเภอพบว่าทุกอำเภอมีระดับความรู้อยู่ในระดับ ต่ำ ยกเว้น อำเภอพัฒนานิคมและสระโบสถ์ ที่มีระดับความรู้อยู่ในระดับปานกลาง

สาเหตุที่ผู้วิจัย เลือกความรู้ในหัวข้อดังกล่าวมาใช้ในการประเมินระดับความรู้ เรื่องไมโคร คอมพิวเตอร์ ของเจ้าหน้าที่สถานอนามัย เพราะโปรแกรม DOS & HARDWARE เป็นโปรแกรมพื้นฐาน

ที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จัดให้มีการอบรมแก่เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ส่วนระบบข้อมูลสาธารณสุข เป็นสิ่งที่เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยควรมีความรู้ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยง ระหว่างการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ ในการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินงาน ในการวางแผนงานด้านสาธารณสุขให้เหมาะสมถูกต้อง ตามสภาพความเป็นจริง⁽²⁴⁾

จากผลการวิจัย พบว่ามีเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ที่เคยผ่านการอบรมคอมพิวเตอร์ เมื่อนำมา ประเมินระดับความรู้ พบว่าอยู่ในระดับต่ำ เช่นเดียวกับกลุ่มที่ไม่เคยผ่านการอบรม จึงแสดงให้เห็นว่า ในการจัดอบรมคอมพิวเตอร์ ควรมีการติดตามประเมินผล เพื่อแก้ไขปัญหาส่วนขาดของผู้เข้ารับการอบรม อย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดอบรมที่ชัดเจน และเหมาะสมต่อการใช้งาน

3. ทักษะต่อการนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้ ในระบบข้อมูลข่าวสารสาธารณสุข ระดับสถานีอนามัย

เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย มีทัศนคติที่ดีต่อการนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้ในระดับสถานีอนามัย โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติ จำแนกตามลักษณะทางประชากร สังคม และเขตการปกครองรายอำเภอ พบว่าทุกตัวแปรมีระดับทัศนคติอยู่ในระดับที่ดี จากผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยเห็นความสำคัญ ในการนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้ในระบบข้อมูลข่าวสาร สาธารณสุข ระดับสถานีอนามัย เพื่อช่วยให้ข้อมูลด้านสาธารณสุข มีความครบถ้วน ถูกต้อง และทันต่อการ นำมาใช้งาน ภายใต้การสนับสนุนจากหน่วยงานระดับจังหวัด และอำเภอ โดยเฉพาะการสนับสนุนในด้าน ความรู้ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสารที่ทันสมัย เห็นด้วยว่าควรนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้กับ งานที่รับผิดชอบอยู่ในสถานีอนามัย และเห็นด้วยว่าเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยทุกคน ควรได้รับการอบรม คอมพิวเตอร์ตามความเหมาะสมของการทำงาน แต่ไม่เห็นด้วยที่จะต้องมีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน คอมพิวเตอร์โดยตรง โดยคิดว่าทุกคนควรมีหน้าที่ร่วมกัน อาจเนื่องมาจากงานคอมพิวเตอร์ยังไม่มีรูปแบบ การดำเนินงานที่ชัดเจน และเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยเกรงว่าหากมีการจัดตั้งผู้รับผิดชอบตนเองจะไม่ได้ รับการพัฒนาในด้านนี้

4. การใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ (Hardware & DOS) ทั่วไป และต่อระบบข้อมูลข่าวสารสาธารณสุข

เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย มีการใช้งานคอมพิวเตอร์ร้อยละ 24.9 ซึ่งนับว่ายังมีอยู่ในจำนวนที่ ไม่มากนัก ลักษณะการใช้งานส่วนใหญ่จะใช้เพื่อการจัดเก็บข้อมูล ร้อยละ 71.0 การจัดพิมพ์รายงาน ร้อยละ 69.6 การนำเสนอข้อมูล ร้อยละ 27.5 และการวิเคราะห์ข้อมูล ร้อยละ 17.4 ระยะเวลา ในการใช้งานส่วนใหญ่จะใช้งานเพียงเดือนละ 1 ครั้ง ร้อยละ 75.4 และสถานที่ใช้งานคอมพิวเตอร์

มากที่สุดคือ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ร้อยละ 72.5 ปัญหาที่พบในการใช้งานคอมพิวเตอร์ คือ เครื่องคอมพิวเตอร์หยุดทำงาน (HANG) รองมาคือ VIRUS COMPUTER ซึ่งวิธีการแก้ไขส่วนใหญ่พบว่า เจ้าหน้าที่สถานอนามัย สามารถดำเนินการแก้ไขได้ด้วยตนเอง ความรู้เรื่องการดูแลรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างถูกวิธี พบว่ามีผู้รู้เพียงร้อยละ 27.1 น่าจะเนื่องมาจากหลักสูตรที่ใช้อบรมส่วนใหญ่ไม่ค่อยจะกล่าวถึงในเรื่องนี้ หากเจ้าหน้าที่สถานอนามัยสามารถดูแลรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์ ได้อย่างถูกวิธีในเบื้องต้นแล้วจะทำให้ยืดอายุการใช้งานของเครื่อง และช่วยลดปัญหาที่อาจจะเกิดตามมาจากการใช้เครื่องได้ การใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ ของเจ้าหน้าที่สถานอนามัย ส่วนใหญ่จะใช้ในการจัดเก็บข้อมูล และการจัดพิมพ์เอกสาร แต่การใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาวางแผนดำเนินงาน ยังพบว่ามีเพียง ร้อยละ 17.4 เท่านั้น

5. ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่สถานอนามัย

เพศ เจ้าหน้าที่สถานอนามัยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.7 และเป็นผู้ที่สมรสแล้ว ร้อยละ 59.6 เมื่อแยกพิจารณาตามเพศพบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงจะเป็นผู้ที่สมรส คิดเป็นร้อยละ 48.2 ในเพศชาย และร้อยละ 66.7 ในเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บุปผา ศิริรัมย์ และ บุญเลิศ เลี้ยวประไพ ที่พบว่าเจ้าหน้าที่สถานอนามัยส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ร้อยละ 64⁽³⁷⁾ ผลจากการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างเพศ กับค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ทักษะ และการใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างการใช้งานคอมพิวเตอร์ กับ เพศ ($P = 0.014$) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุวรรณี รอดบำเรอ⁽³²⁾ ที่พบว่าเพศเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ในด้านบทบาทหน้าที่เพื่อการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของชาติชาย สุวรรณดิษฐ์⁽³⁴⁾ พบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ในจังหวัดมุกดาหาร

อายุ เจ้าหน้าที่สถานอนามัยส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 39 ปี ร้อยละ 83.0 โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 32 ปี สอดคล้องกับการศึกษาของสุวรรณี รอดบำเรอ⁽³²⁾ ที่พบว่าเจ้าหน้าที่สถานอนามัยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 35 ปี ผลจากการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอายุ กับค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ทักษะ และการใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของขวัญเรือน วัฒนา⁽³¹⁾ ที่พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความสามารถในการปฏิบัติงานบริหารเวชภัณฑ์ ของเจ้าหน้าที่สถานอนามัย ในจังหวัดชลบุรี และชาติชาย สุวรรณดิษฐ์⁽³⁴⁾ ที่พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ระดับตำบล ในจังหวัดมุกดาหาร

ระยะเวลาในการปฏิบัติราชการ เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย มีระยะเวลาการปฏิบัติราชการ เฉลี่ย 11 ปี ระยะเวลาในการปฏิบัติราชการสูงสุด 43 ปี ต่ำสุด 1 ปี ช่วงระยะเวลาปฏิบัติราชการ ที่พบมากที่สุดคือ 6 - 10 ปี ร้อยละ 32.1 น้อยที่สุดคือ 21 - 43 ปี ร้อยละ 13 ในกลุ่มหัวหน้า สถานีอนามัยพบว่าร้อยละ 86 มีระยะเวลาปฏิบัติงานมากกว่า 11 ปี แต่ในกลุ่มที่ไม่ใช่หัวหน้าสถานี อนามัยกลับพบว่าร้อยละ 81.5 จะมีระยะเวลาการทำงานระหว่าง 1 - 10 ปี ผลจากการวิเคราะห์ ความแตกต่างระหว่างระยะเวลาในการปฏิบัติราชการ กับค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ทักษะ และ การใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของ ชาติชาย สุวรรณนิตย์⁽³⁴⁾ ที่พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการปฏิบัติราชการ กับความ พึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ระดับตำบล ในจังหวัดมุกดาหาร แต่ขัดแย้งกับการ ศึกษาของ ไพเราะ ไตรติลานันท์⁽³³⁾ ที่พบว่าระยะเวลาในการปฏิบัติราชการ มีความสัมพันธ์กับผลการ ปฏิบัติงานสัปดาห์บาลสิ่งแวดล้อม ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย จังหวัดฉะเชิงเทรา อาจเนื่องมาจากการ พัฒนาด้านคอมพิวเตอร์ในระดับสถานีอนามัยนั้น เริ่มมีการดำเนินการในระยะเวลาที่ไม่ยาวนานนักทำให้ระยะ ระยะเวลาการปฏิบัติราชการ ไม่มีผลให้เกิดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วุฒิการศึกษาเมื่อบรรจุเข้ารับราชการ (หลักสูตร) เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยส่วนมากเป็น ผดุงครรภ์ ร้อยละ 54.2 รองมาคือพนักงานอนามัย ร้อยละ 39.0 และพบว่าหัวหน้าสถานีอนามัย เป็น ผู้ที่จบผดุงครรภ์มากที่สุด ร้อยละ 47.3 รองมาคือพนักงานอนามัย ร้อยละ 46.2 ผลจากการวิเคราะห์ ความแตกต่างระหว่างวุฒิการศึกษาเมื่อแรกบรรจุเข้ารับราชการ กับค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ทักษะ และ การใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการ ศึกษาของขวัญเรือน วัฒนา⁽³¹⁾ ที่พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษา กับความสามารถในการ ปฏิบัติงานบริหารเวชภัณฑ์ ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ในจังหวัดชลบุรี

ระดับการศึกษา เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ในระดับประกาศนียบัตรหรือ ต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 72.2 และระดับปริญญาตรี ร้อยละ 27.8 ในจำนวนนี้พบว่า เป็น ผดุงครรภ์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 58.4 ของผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี รองมาคือพนักงานอนามัย ร้อยละ 39.0 และพบว่าหัวหน้าสถานีอนามัย มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คือ ร้อยละ 33.3 และกลุ่มที่ไม่ใช่หัวหน้าสถานีอนามัย ร้อยละ 25.0 เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะกลุ่ม เมื่อพิจารณา ความรู้ ทักษะ และ การใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ พบว่าผู้ที่จบระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยของคะแนน ความรู้และทักษะที่สูงกว่า กลุ่มที่จบในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ยกเว้นการใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ ที่พบว่า ผู้ที่จบในระดับปริญญาตรี มีสัดส่วนการใช้งานที่ต่ำกว่าผู้ที่จบในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี น่าจะเนื่อง มาจากระดับความรู้ มีผลต่อการยอมรับในด้านความก้าวหน้า ของการใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ แต่

ลักษณะการใช้งานในปัจจุบัน ยังไม่ส่งเสริมให้เกิดการใช้งานมากนัก ทำให้ปริมาณการใช้งานของทั้งสองกลุ่มมีไม่มากนัก ผลจากการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษา กับค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ทักษะคิด และการใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างระดับการศึกษา กับค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ($P=0.006$) สอดคล้องกับการศึกษาของ ทศนีย์ คลเสมอ⁽¹⁾ ที่พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับความครบถ้วน และถูกต้องของการประมวลผลข้อมูลเฝ้าระวังทางคำานระบาดวิทยา ของเจ้าหน้าที่ระดับการศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($P = 0.0006$)

การผ่านการอบรมคอมพิวเตอร์ พบว่ามีเจ้าหน้าที่สถานีนอามิช ที่ผ่านการอบรมคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 46.9 โดยเป็นหัวหน้าสถานีนอามิชมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.5 ของผู้ผ่านการอบรมทั้งหมด และร้อยละ 81.7 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเฉพาะกลุ่ม ความรู้ที่ได้รับของเจ้าหน้าที่สถานีนอามิชเรื่องคอมพิวเตอร์ ได้จากการฝึกอบรมของหน่วยงานสาธารณสุขมากที่สุด ร้อยละ 59.0 รองมาคือการศึกษาด้วยตนเอง ร้อยละ 38.0 จากข้อมูลจะพบว่า หัวหน้าสถานีนอามิชจะเป็นกลุ่มที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารับการอบรมมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ เมื่อพิจารณาระดับความรู้เรื่องไมโครคอมพิวเตอร์ พบว่าระดับความรู้ของทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อนำมาจัดเป็นช่วงระดับความรู้พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้อยู่ในระดับต่ำ เมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ (r) ระหว่างคะแนนความรู้และอายุของเจ้าหน้าที่สถานีนอามิช พบว่ามีความสัมพันธ์ในทางลบคือ ค่าคะแนนจะต่ำลงเมื่อผู้ตอบมีอายุมากขึ้น ($p < 0.01$) แต่อยู่ในระดับความสัมพันธ์ที่ต่ำมาก จากข้อมูลอาจเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรการฝึกอบรมในปัจจุบันควรพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา ความสนใจของผู้เข้ารับการอบรม ตลอดจนปัจจัยที่แตกต่างกันของผู้เข้ารับการอบรม เช่น วุฒิการศึกษา อายุ หน้าที่การบริหาร

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ผู้ที่ตอบแบบสอบถามเป็นกลุ่มที่ไม่ใช่หัวหน้าสถานีนอามิชมากที่สุด คือ ร้อยละ 66.4 พบว่าหัวหน้าสถานีนอามิชจะมีอายุเกินกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 94.6 ส่วนผู้ที่ไม่ใช่หัวหน้าสถานีนอามิชจะมีช่วงอายุระหว่าง 19 - 34 ปี คิดเป็นร้อยละ 88.6 ความต้องการใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์ ในกลุ่มหัวหน้าสถานีนอามิช ซึ่งมีอิทธิพลต่อการพัฒนาสถานีนอามิชมากกว่าเจ้าหน้าที่สถานีนอามิช⁽²⁰⁾ พบว่ามีความต้องการ ร้อยละ 78.5 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหัวหน้าสถานีนอามิชเห็นความสำคัญ ในการนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้ในระบบข้อมูลข่าวสารสาธารณสุขที่ ผลจากการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน กับค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ทักษะคิด และการใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบ กับความรู้ ($P = 0.03$) สอดคล้องกับการศึกษาของ ชาดิซาย สุวรรณนิตย์⁽³⁴⁾ ที่พบว่ามีสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ความรับผิดชอบ กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ในจังหวัดมุกดาหาร